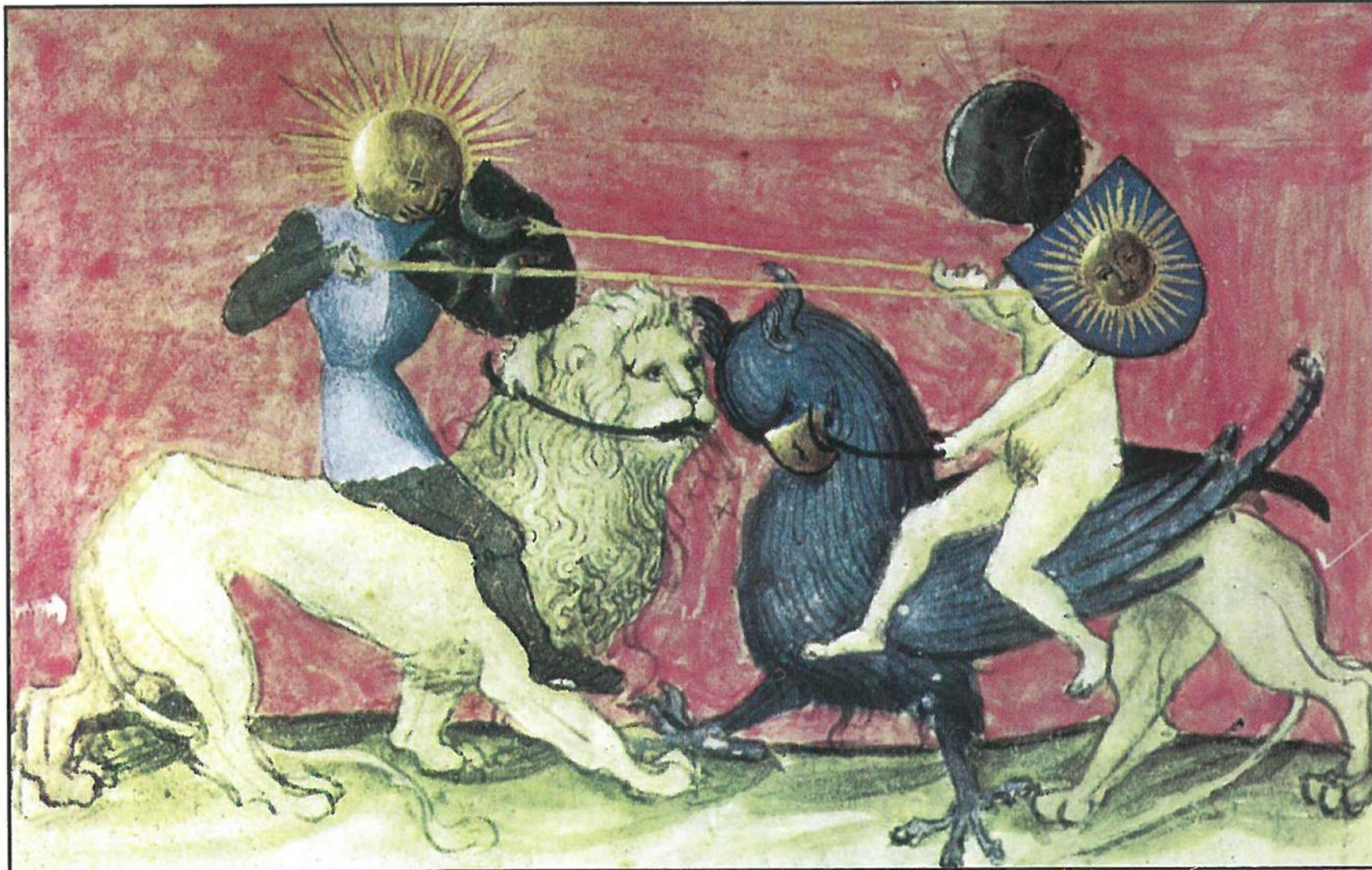

OBREDI, RITUALI in MITOLOGIJA

Boj Lune s Soncem.
Ilustracija iz 16. stoletja

OBREDI, RITUALI in MITOLOGIJA

Lesen slikan strop z motivom sv. Jurija z zmajem danes krasi cerkev sv. Jožefa v Trziču (foto: Bernarda Jesenko Filipič, *Sto let v dobro dediščine*)

Sv. Jurij, ok. 1450, les, 82,5 x 60 x 24 cm z Gaberske gore nad Litijo sedaj NG (foto: Bojan Salaj, Narodna galerija, *Sto let v dobro dediščine*)

Tematske skupine (Bogataj, Janez. *Nesnovna kulturna dediščina*, Ljubljana 2005.):

- življenjske šege in navade,
- letne ali koledarske šege in navade,
- delovne šege in navade.

Obhodi kurentov, vpisani na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine
človeštva

Ptujski korant (dokumentacija etnološkega oddelka Pokrajinskega muzeja Ptuj-Ormož)

<https://ich.unesco.org/en/lists?text=&type=00002&multinational=3&display1=inscriptionID#tabs>

Bohinjski otepovci (dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja)

<http://www.nesnovnadediscina.si/sl/register/otepanje-v-bohinju>

Če kdo nevede dobi
praprotno seme v čevelj
na kresni večer, lahko
razume živalsko
govorico

SIMBOLIKA IZ NARAVE, PREGOVORI in VRAŽE

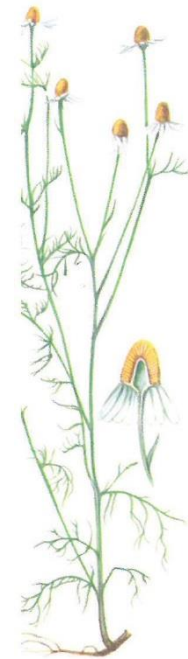
Božje drevesce je že v
antiki simboliziralo
dobro voljo in veselje

Božično drevesce, stoječe pokonci, okrašeno z
lučkami (svečami) kot središče domačega
praznovanja je posebna oblika prastarega, zelo
razširjenega *zimskega mlaja*. Za nastanek in pojav
božičnega drevesca je zelo veliko teorij. Že dosti
prej, preden je drevo postalo sestavni del božiča,

Omela simbolizira
nesmrtnost, življenjsko
bistvo, božjo substanco

Ljudje so na veliki
šmaren blagoslovljena
zelišča shranjevali doma
zoper ogenj in strelo.
Timijan.

SIMBOLIKA IZ NARAVE, PREGOVORI in VRAŽE

Dr. Niko Kuret, Praznično leto Slovencev, 4 zvezki

Mušnica, pikapolonica
in štiriperesna detelja so
stari simboli za srečo.
Voščilnica z začetka
20. stoletja

PREGOVORI

PROSINEC * **JANUAR** * Če za tri kralje jasen dan bo, za dolgo zimo hrani seno.

SVEČAN * **FEBRUAR** * Svet Matija led topi, al' ga pa nardi.

SUŠEC * **MAREC** * Če na štirideset mučencev piha, bo pihalo še štirideset dni.

MALI TRAVEN * **APRIL** * Če Jurij toplo vreme zakuri, širom pomladi odpre duri.

VELIKI TRAVEN * **MAJ** * Če se Pankracij na soncu peče, obilo mošta v sod priteče.

ROŽNIK * **JUNIJ** * Do kresa suktnjo oblači, po kresu jo pa s seboj vlačí.

MALI SRPAN * **JULIJ** * Če Cirila in Metoda dež pere, orehe in kostanj z drevja obere.

VELIKI SRPAN * **AVGUST** * Vreme, ki ga Lovrenc naredi, do konca jeseni drži.

KIMAVEC * **SEPTEMBER** * Tilen oblačen, meglen, grda, deževna jesen.

VINOTOK * **OKTOBER** * Vlažen, mrzel Luka, kmalu sneg prikuka.

LISTOPAD * **NOVEMBER** * Če na Cecilijo grmi in treska, bo ob letu žita kot peska.

GRUDEN * **DECEMBER** * Tepežni dan oblačen, ne boš ob letu kruha lačen.

POSEBNI GLASBA, PLES, OBLAČILA in PREHRANA

Dr. Karel Štrekelj: Slovenske
narodne pesmi,
3. zvezek, Del III., Pesmi za
posebne prilike

Aleluja

1 kg repnih olupkov, 1 do 1,5 l suhe juhe,
10 zvrhanih žličk moke, ocvirki ali zaseka

Posušene repne olupke operemo in jih tri dni namakamo. Vsak dan vodo odlijemo in prilijemo drugo. Nato olupke skuhamo v manjši količini suhe juhe (juhe, v kateri se je kuhalo suho meso). Kuhane odcedimo in sesekljamo. Prilijemo juho, ki jo podmetemo: moko razmešamo z malo mrzle suhe juhe in med mešanjem prilijemo vreli vodi.

Če hočemo, jed zabelimo z vročimi ocvirki ali z zaseko.

